

ABRAHAM OG SARA: NÅR TROEN SETTES PÅ PRØVE

Bakgrunnsstoff 1 Mos 12,2; 16,1-5; 22; Jak 2,20-26.

Minnevers “I tro fikk også Sara kraft til å grunnlegge en ætt, enda hun var ufuktbar og for gammel til å få barn. For hun stolte på at han som hadde gitt løftet, var trofast” (Hebr 11,11).

Da Gud utsatte oppfyllelsen av løftet om at de skulle få et barn, satte han Abraham og Saras tro på prøve. Mange av Det nye testaments forfattere peker på Abraham som det ypperste eksemplet på tro (Romerbrevet 4 og Hebreerbrevet 11). Senere i Hebreerbrevet 11 får Abraham ros for sin tro da han ofret Isak. Forfatteren fremstiller Abraham som et eksempel på at tro og gjerninger virker sammen (*Jak 2,23.24*).

I 1. Mosebok fremstilles Abraham som en gudfryktig mann, gjestfri og storsinnet mot både familie og tjenere og aktet av både konger og andre. Sara holder seg derimot stort sett i bakgrunnen. I historien om hvordan Abraham ble satt på prøve da han var på nippet til å ofre Isak, blir Sara ikke engang nevnt. De eneste gangene Sara later til å ta føringen, er når hun tilbyr Abraham Hagar og deretter krever at tjenestepiken og hennes sønn Ismael skal sendes vekk.

Hva kan vi lære dette trofaste paret, som likevel hadde sine feil og mangler?

Ukeoversikt De roses for sin tro, men både Abraham og Sara viste seg om og om igjen som eksempler på slike som synes å mangle tro på Gud.

SØNDAG

Menneskers løsninger på Guds løfter

Det første løftet Gud gav Abraham (*1 Mos 12,2*) ble ikke oppfylt innen "rimelig" tid, og både Abraham og Sara ble heller gamle. Jo eldre de ble, desto mer alvorlig ble dette med arvingen, eller rettere sagt, mangelen på sådan. Hvordan kunne Gud oppfylle sitt løfte? Kan vi unnskyldte Abraham for å lete etter andre tolkninger av løftet?

Først tilbød Abraham og Sara seg å adoptere tjeneren Elieser (*1 Mos 15,2.3*). Det er funnet leirtavler i Nuzi fra patriarkenes tid som kaster lys over skikken der et barnløst ektepar adopterer en tjener eller hans sønn som så arver eiendommen. Til gjengjeld skulle den adopterte tjeneren sørge for å gi adoptivforeldrene en anstendig begravelse. Men kontrakten inneholdt en klausul om at den ville være bli satt ut av kraft dersom de to senere skulle få sitt eget barn. Abraham var i sin fulle rett da han overveide en slik løsning. Det var en skikk med tradisjoner.

Hvordan blir Elieser utelukket som den arving Gud hadde gitt løfte om i *1. Mosebok 15,4.5*? Hva mer får Abraham nå vite om sin arving?

Det neste forsøket på å skaffe en arving er det Sara som tar initiativet til. Etter ti år i Kanaan foreslo hun at Abraham skulle ta

hennes tjenestepike Hagar til ekte. (1 Mos 16,1-3). Også dette finner vi aksept for i enkelte av Nuzi-tavlene. Kvinnen i et barnløst ekteskap kunne la sin mann få hennes slavepike, og hun ville selv ha myndighet over eventuelle barn som måtte bli født. Kontraktene fra Nuzi sier også at slavepikens sønn ville arve hele formuen så fremt den egentlige konen ikke senere fødte en sønn. En sønn som Abraham fikk på denne måten, ville også oppfylle Guds løfte om at han skulle være Abrahams “egen sønn”.

Hvordan kan det tredje løftet (1. Mosebok 17,16.19) sies å gå lenger enn de forrige løftene? Hvordan blir Ismael utelukket som arving etter løftet? Les det fjerde løftet i 1. Mosebok 18,10.14. Hvordan er det det mest detaljerte?

I tjuefem år gikk Abraham og Sara og ventet på den arvingen de hadde fått løfte om. For hvert løfte og hvert år som gikk, sa Gud klarere ifra om at denne sønnen skulle bli et mirakelbarn.

Til ettertanke Les 1. Mosebok 15,6 og Romerbrevet 4,3. **Hvordan kan du hente håp i disse versene?**

MANDAG

Løgner

Tarah var far til både Abraham og Sara, men de hadde ikke samme mor. Da Abraham fikk kallet om å forlate hjemstedet, var hans kones skjønnhet en av hans fremste bekymringer. Abraham kunne ikke ta det for gitt at hedningenes moral var særlig høy, så han gav Sara, som både var hans kone og halvsøster, beskjed om å si at hun var hans søster og tie med at hun var hans kone (1 Mos 20,12.13).

Hva var Abrahams begrunnelse for å be Sara om å lyve? Hvor velbegrunnet og logiske var det? Hvorfor tror du at han viste slik mangel på tillit? Se 1 Mos 12,11-13.

Når det var hungersnød, hendte det ofte at kanaanitter dro ned til Egypt, der markene hentet vann fra Nilen. Dette var ikke bare for å kjøpe mat, men for å slå seg ned der en stund (1 Mos 12,10). Men etter å ha blitt reddet fra hungersnøden, lurte andre farer. Sara var nå over 60, men mennene snudde seg ennå etter henne når hun gikk forbi. Abraham hadde god grunn til å være bekymret. Egypterne ble tilstrekkelig blendet av hennes skjønnhet til å rapportere saken til farao. Det er ikke greit å tenke seg hvordan Abraham skulle klare seg uten å lyve.

Gud grep inn og sendte plager over farao (vs. 17), og dermed nølte ikke farao med å sende henne hjem til sin mann samtidig som han kjeftet på Abraham. Stakkars Abraham innså at egypternes moral var edlere enn hans egen og at hans mangel på tillit til Gud var ugrunnet.

Men Abraham og Sara glemte det de hadde lært. Lang tid gikk, og likevel gjentok de den samme feilen (1 Mos 20,2).

Til ettertanke Har du noen gang befundet deg i en situasjon hvor du følte at du måtte lyve for å unnsnippe et problem? Tenk etter hva som skjedde. Hva var det som førte til denne situasjonen? Hva ble resultatet av din løgn? Hva var det som fikk deg til å vise en slik mangel på tro? Hva lærte du som kunne hjelpe deg å unngå slike feil i fremtiden?

TIRSDAG

Å le av Gud

Les *1. Mosebok 17,15-17*. Hvordan reagerte Abraham på løftet?

Hva var hans andre umiddelbare reaksjon på løftet? I *Mos 17,18*. Hvordan var det en naturlig reaksjon til tross for Guds løfte til ham?

Abraham ble 175 år (*1 Mos 25,7*). Sara døde 127 år gammel (*1 Mos 23,1*). Sønnen Isak ble 180 (*1 Mos 35,28*). Sammenlignet med vår tid var det som om Abraham og Sara var i 50-årene da de igjen fikk løftet. Det er ikke så merkelig at den ellers så rolige Abraham kastet seg på bakken og lo da Gud gjentok løftet om et barn.

Noe senere kom tre himmelske sendebud til Abraham, og mens de spiste den maten Sara hadde satt frem, forutsa en av dem at løftets barn skulle bli født om et års tid (*1 Mos 18,10*). Slik skikken var blant beduinkvinner, holdt Sara seg i bakgrunnen, men hun hørte det hele. Like bak inngangen til teltet stod hun og lo med seg selv av den forutsigelsen hun hørte (*vs. 12*). Det var ingen gladlatter, men snarere et uttrykk for vantro.

Sara løy da Herren talte til henne, men hva var grunnen til at hun lo? I *Mos 18,11.12*.

I *Romerbrevet 4, 19* sier Paulus at Saras morsliv var dødt. Rent fysisk var hun for gammel til å få barn. Da hun ble spurt, forsøkte hun å dekke over sin vantro med en løgn. Løgningen virket ikke, samtalen fikk en utrivelig slutt.

Da løftets barn ble født, gjorde Abraham slik Gud hadde sagt

og kalte ham Isak, som betyr “han ler” (1 Mos 17,19). Ordet Yitzhak betyr akkurat det det lyder som – en høy, eksplosiv latter. Sara la til: “Gud har laget det slik at jeg må le. Og alle som hører dette, kommer til å le av meg.” (1 Mos 21,6).

Til ettertanke Skriv noen linjer om det du tror er den viktigste lærdommen vi kan trekke av denne historien om Abraham og Sara. Ta med notatene dine på sabbaten.

ONSDAG

Problemer på grunn av vantro

“Du har ansvaret for den urett jeg lider. Jeg har selv latt deg ta min trellkvinne i favn. Men da hun merket at hun var med barn, så hun ned på meg” (1 Mos 16,5; se også 1 Mos 16,1-6; 21,8-13; Gal 4,21-31).

En av leirtavlene fra Nuzi inneholder en parallell til historien om Abraham og Hagar. Shennima får Kelim-ninu til ekte. Kontrakten sier at dersom Kelim-ninu ikke får barn, skal hun ta initiativet til at Shennima får en slavepike. Barn som slavepiken føder, skal Kelim-ninu ha foreldremyndigheten over.

Blant de gavene som farao overøste Abraham og Sara med, var tjenere, både menn og kvinner (1 Mos 12,16). Hagar ble Saras personlige tjener. Hun var egypter, og kan ha vært en av dem de fikk av farao.

Da Hagar ble gravid, så hun ned på sin husfrue. Hvordan kopierte hennes sønn denne holdningen? 1 Mos 21,9.

Det var Sara som først innså at det hadde vært en feil å la tjenestepiken bli medhustru. Dette ble en belastning for forholdet mellom dem, og det førte til sorg for alle parter. Ismael var omkring 17 da Isak var avvent (omkring 3). Dermed fikk han en

underordnet stilling, og han reagerte med å spotte Isak (det hebraiske ordet er *metzahek*). Ingen glad latter, men en som var full av hån. Sara oppfanget at hans nærvær var en trussel og krevde at slavemoren og hennes sønn skulle sendes vekk. Gud samtykket (1 Mos 21,12).

Paulus nevner ikke Sara og Hagar med navn, men det går klart frem at han snakker om dem i Det nye testamente. Hva bruker han disse to kvinnene som symboler på? Gal 4,21-31.

Paulus legger til at de som forsøker å vinne frelse ved gjerninger, er åndelige slaver og har det med å forfølge dem som er frie og bygger sin frelsesvisshet på tro og nåde.

Til ettertanke Hva kan du i ditt dagligliv gjøre for å styrke din tillit til Gud og slik unngå vantroens skjebnetunge valg?

TORSDAG

Det definitive eksemplet på tro

Les 1. Mosebok 22. Hvilken stor lærdom om troen og troens pris kan vi hente i denne historien?

Kanaanittene praktiserte barneofringer i flere hundre år. Molok og Kamosj var ammonittene og moabittenes nasjonalguder og krevde barneofringer. Assyrerne ofret barn til guden Adramelek rundt år 800 f. Kr. Skikkene er avskyelige, men de er vitnesbyrd om stor troskap. Det er aldri lett for foreldre å gi avkall på et

barn og se på at det blir brennoffer. Likevel er det en selvisk gudsdyrkelse, for foreldre ofrer et hjelpeløst barn for å oppnå egen vinning. Moabitterkongen Mesja ofret sin egen tronarving da nederlaget stirret ham i øynene (*2 Kong 3,27*).

Israelittene skulle møte denne skikken da de kom inn i løftets land. Les Guds påbud om denne skikken i *3. Mosebok 18,21*. Legg merke til det omfanget skikken fikk i Israel og Juda: *2 Kong 16,3*.

Abraham kunne ha hatt god grunn til selvtilfreds tillit til at hans Gud aldri ville kreve at han skulle gjøre det som hans hedenske naboer gjorde av troskap mot sine avguder. Hans sønn var en gave fra Gud. Forestill deg så hvor rystet han må ha blitt da Gud gav ham beskjed om å ofre sin sønn; forestill deg tanken på å komme hjem til Sara med sønnens blod på sine hender! Men Abraham kjente Guds røst og stolte på ham. Faktisk sier han til tjenerne at “så kommer vi tilbake til dere.” (*1 Mos 22,5*), i tillit til at Gud kunne vekke hans sønn fra de døde (*Hebr 11,19*).

Jakob bruker Abraham som et eksempel på tro og gjerninger. *Jak 2,22* beskriver hvordan tro og gjerninger hører sammen.

Til ettertanke **Det er ikke alle som blir bedt om å ofre like mye for Herren. Men vi må likevel gjøre det. Se på ditt eget liv dette siste året. Hva slags valg har du foretatt? Avspeiler de underkastelse under Gud? Hva må du foreta deg dersom de ikke gjør det?**

FREDAG

Videre studium

“Lydighet – et tegn på tro” i *Alfa og Omega*, bind I, side 126-137 (PP:145-155).

“Dette var ikke første gang Abraham hadde latt som om Sara var hans søster. Det later nesten til at det var slik han gjorde, men at Egypt så langt hadde vært det eneste stedet der knepet hadde skapt problemer for ham. Siden den bitre erfaringen med

farao hadde Abraham brukt det samme knepet i årevis og glemt det han hadde lært om streng rettskaffenhet. ...

Men nå nærmet tiden seg da løftets sønn skulle bli født ... og Satan benyttet seg av Abrahams svakhet for å kullkaste Guds plan.” - *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, bind 1, side 341.

“Vi trenger Abrahams tro i vår tid, for å lyse opp det mørket som tetner til rundt oss og stenger Guds kjærlighets varme solstråler ute så vår åndelige vekst hemmes. Vår tro må være rik på gode gjerninger, for troen er død uten gjerninger.” - Ellen G. White, *The Faith I Live By*, side 115.

- Spørsmål til drøftelse**
- 1. Se sammen på de svarene dere har gitt på tirsdagens siste spørsmål. Hva kan dere lære av hverandre?**
  - 2. Snakk sammen om hvordan Abraham og Sara blir fremhevet som eksempler på tro til tross for sine feil, tabber og manglende vurderingsevne. Hvordan kan dette gi håp som dere kan bruke for å oppmuntre dem som kanskje føler at deres nederlag er for store og at Gud har forkastet dem?**
  - 3. La dem som er villige få fortelle om en gang da de måtte gjøre et stort offer for Gud. Hva kan dere lære av deres eksempel?**
  - 4. Tabben med Hagar førte til mye sorg i familien. Hvordan kan dere hjelpe familier dere kjenner til som lider på grunn av feil deres foreldre har gjort?**

Sammendrag Abrahams og Saras mangel på tro understrekes av deres gjentatte feiltrinn med å finne alternative arvinger, lyve og le. De var ikke fullkomne, men de elsket Gud og holdt hans bud. Når det kommer til stykket, er de eksempler på stor tro.